

prefere rigardata sub ĝiaplej malbela k malnobla aspekto (Kp REALISMO).

*Naŭ. Ok k unu.

naŭno *h*. Intervalo de iu noto al la naŭa.

naŭtilo *h*. G. de cefalopodoj, vivanta en varmaj maroj (nautilus).

*Naŭzl (x). 1 Kaŭzi vomemon : tiu pulra viando ~as min ; ~ al iu Z. 2 (f) Kaŭzi senton de mallogo, abomeneto, tedego : ~i ĉiujn per siaj hipokritaĵoj ; mi ne volas vin ~i ; la tro ofla pritraklado de tiu demando efikas ~e ; ~e ripelata fabelo Z. ~o. Sento de vomemo aŭ abomeneto : senti ~on al, pri io.

Navo. Parto de preĝejo etendiĝanta de pordego ĝis ĥorejo : ĉefa ~o, flankaj ~oj. Kp TRANSPETO.

navedo *h*. Malgranda, ĝenerale ligna ilo, kun pintaj ekstremoj, k kun kies helpo teksisto pasigas sur la teksmaŝino la vestofadenon inter la varpofadenojn.

navigl (ntr) *h* = Navigacii.

Navigacio. Ŝipveturado k precipe marveturado. ~l (ntr). Ŝipveturi, marveturi.

*Nazo. 1 Flarorgano elstaranta el la kapo inter frunto k buŝo : rekta, kurba ~o ; ~truoj ; ~loboj ; ~kalaro ; purigi la ~on ; ~e, tra la ~o paroli ; ~asona voĉo Z ; ~aj sonoj, vokaloj (nazalo) ; (f) : ne ŝovu la ~on en fremdan vazon Z (ne enmiksi vin en aferoj, kiuj ne koncernas vin. Kp ENIGI, ZORGI) ; vidi nur ĝis la pinto de sia ~o Z (esti tute nekapabla antaŭvidi k antaŭzorgi. Kp MIOPIA) ; rigardu la faklojn, kiuj sin trovas antaŭ via ~o Z ; mi havis bonan ~on Z (mi ĝuste divenis, konjektis, antaŭsuspektis) ; fari longan ~on Z, foriri kun longa ~o Z (montri konsternitan mienon pro elreviĝo, ne atinginte la esperitan rezulton) ; teni la ~on supren Z (esti arrogant fieri) ; konduki iun per B, ĉe, je la nazo Z (laŭ sia arbitro. Kp LAŬ 1° 2). 2 Sama organo ĉe la bestoj : ~o de hundo, rato. 3 (f) Elstaranta parto de objekto pli malpli simila al ~o : ŝip~o (antaŭaĵo, pruo) ; ~o de plugilo ; ~eto de kruĉo. ~umo, ~pluŝo. Okulvitroj fiksitaj sur la ~o per pinĉa risorto.

nazalo (Fon). Konsonanto aŭ vokalo dum kies prononco la velo estas mallevita k interkomunikigas buŝon kun naza kavaĵo (m, n, nj, nk, ng ; an, in, on, un,

france prononcataj). Kp BUŜA, LIKVIDA, PLOSIVO.

*Ne. 1 Adv. esprimanta foreston, mankon de la priparolata ago aŭ eco : ~ ami, ~ respondi teleron ; ~ bona ; ~deviga ; ~movebla ; vivi ~ laborante ; foriri ~ manĝinte ; preteriri ~ vidinte iun ; alveni ~atendite ; mi ~ povis ~ridi. RIM. : Ne devas ĉiam senpere stari antaŭ la vorto, kiun ĝi koncernas k neas : ~ ĉio, kio brilas, estas oro ; tio estis ~ mia kulpo Z ; vi ~ devas diri tion ; vi devas ~ diri tion ; ~ vi devas diri tion ; ~ lion vi devas diri ; ~ tute bona ; tute ~ bona ; tiuj honoroj apartenas ~ al mi Z. 2 Interj. esprimanta kontraŭecon, malkonsenton, rifuzon : ĉu vi volas ? respondu jes aŭ ~ ; mi opinias, ke ~. ~a. 1 Rifuza, malkonsenta : ~a respondo, gesto ; ~e skui la kapon. 2 (G) Negativa. ~l (tr). Diri ~, respondi ~. ~(lg)l. Aserti, ke io ne estas efektiva aŭ vera, malkonfesi ion : ~i sian kulpon, ŝuldon ; ~i la ekziston de Dio ; ~i la eblecon de ekzistado de arla lingvo Z ; li ~as, ke li ĉeestis ; ne ~as li, ke li estas freneza Z ; ~ado ne estas pravigo ; la kulpo ne estas ~igebla ; for~i sian dion Z.

*Nebulo. 1 Amaso da densa akva vaporo formiĝanta en malsupra atmosfero k malklariganta la vidon : griza ~ kovras la valon ; (f) ĝi ankoraŭ ne eliris el malproksima ~o Z (ĉe ne estas ankoraŭ aperanta, estas tute necerta. Vd PASERO, HOKO). 2 Io simila al ~o : polva ~o ; okuloj vualataj de larma ~o B. 3 (f) Malklaraĵo, malprecizaĵo : en la ~o de jam longe pasintaj jaroj ; la instruo dispelis la kuineentjaran ~on (senklerecon) ; ia ~aŝo ankoraŭ ĉirkaŭŝvebas la demandon. ~a. 1 ~aspekta, ~oplana : ~a ĉielo ; larmoj ~igis ŝiajn okulojn Z. 2 (f) Malklara, malpreciza : ~aj pensoj, konturoj ; la fumo ~igis la vidon ; revadi pri ia tre malproksima ~a tempo Z ; la kolero ~igis vian saĝon ; ~igi la okulojn al iu Z (f. trompi per brila ŝajno) ; jam ~igas la memoro pri tiuj okazaĵoj ; ilian intelekton ~igas mullaj superŝiĝoj (Kp VUALI, VITRIGI). ~astro. Nebulozo.

nebulozo *h*. Amaso da nedistingeblaj astroj : la lakta vojo estas ~o.

*Necesa. 1 Estanta nepre bezonata ; ne povanta esti malhavata aŭ ne uzata :